

La salut a Barcelona 2017

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

+B Agència
de Salut Pública

#InfoSalut17
#ASPB

Els determinants de la salut i les desigualtats en salut a les àrees urbanes

CONTINGUTS:

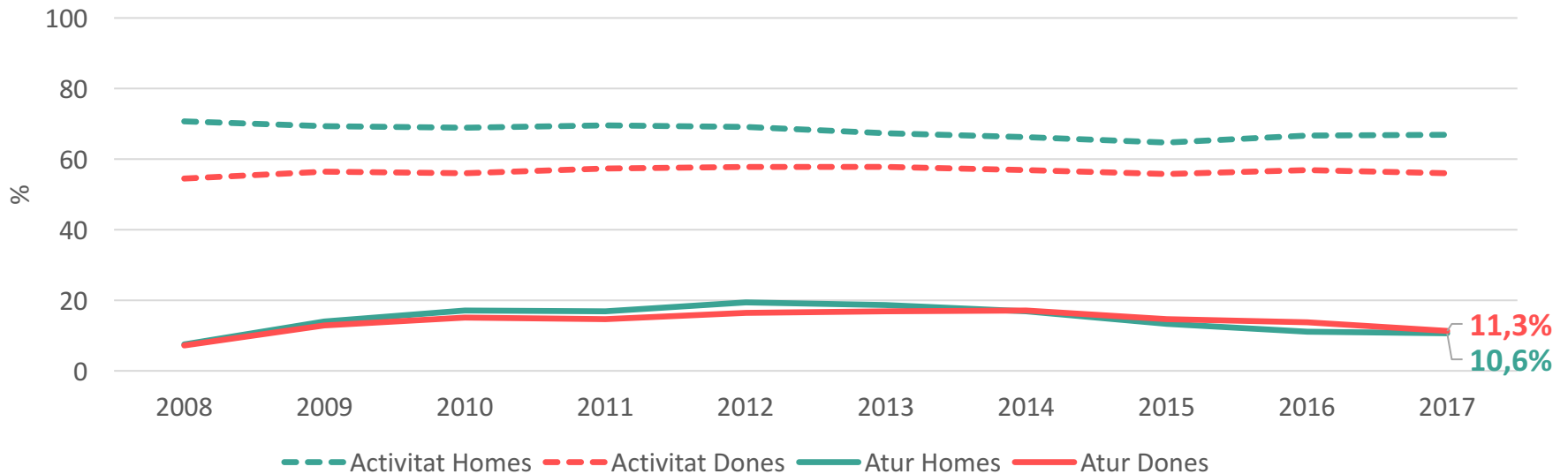
- El context socioeconòmic
- L'esperança de vida
- La mortalitat
- Les desigualtats en salut
- La salut reproductiva
- Les malalties infeccioses
- La qualitat de l'aire i salut ambiental
- La contaminació acústica
- Resum d'indicadors
- Pla de salut 2016-2020
- Salut comunitària i escolar

El context socioeconòmic

- **Població:** L'any 2017 la població de Barcelona s'incrementà lleugerament a 1.617.455 persones
[2016: 1.608.710]
- **Migració:** Les persones nascudes a l'estranger eren el 23,7% el 2017
[2016: 22,8%]
- **Atur:** continua alt tot i que disminueix la taxa d'atur a 10,6% en homes i 11,3% en dones el 2017
[2016:11,2% i 13,8%]

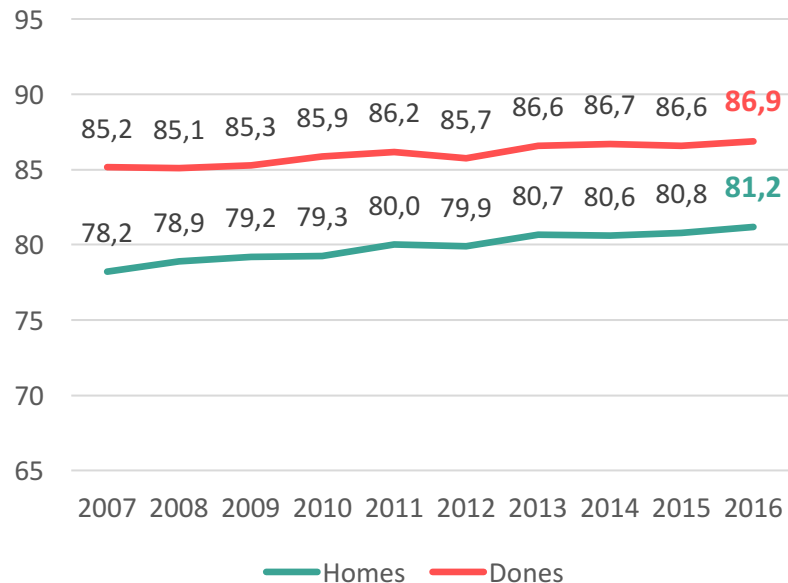
▶ Evolució de l'atur 2008-2017

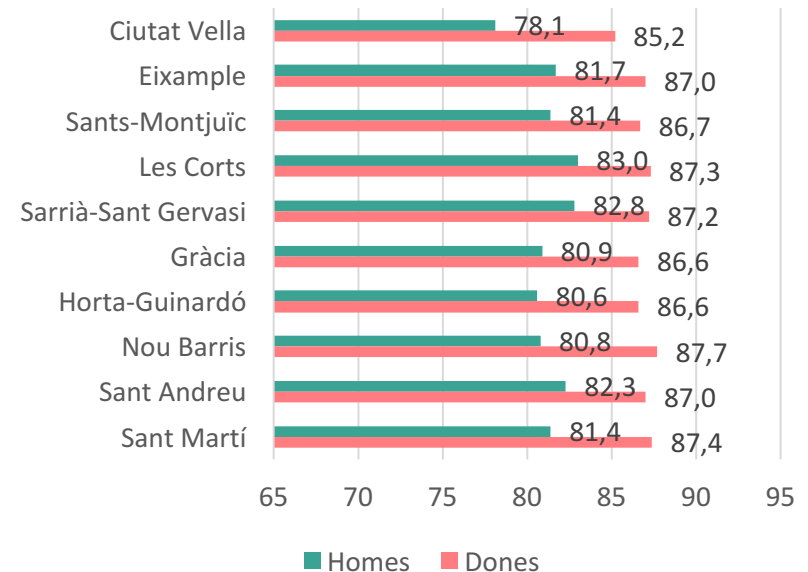
L'esperança de vida

- L'esperança de vida l'any 2016: 81,2 anys en homes i 86,9 anys en dones [2015: 80,8 en homes i 86,6 en dones]
- Existeixen desigualtats en l'esperança de vida segons districte

▶ Evolució de l'esperança de vida 2007-2016

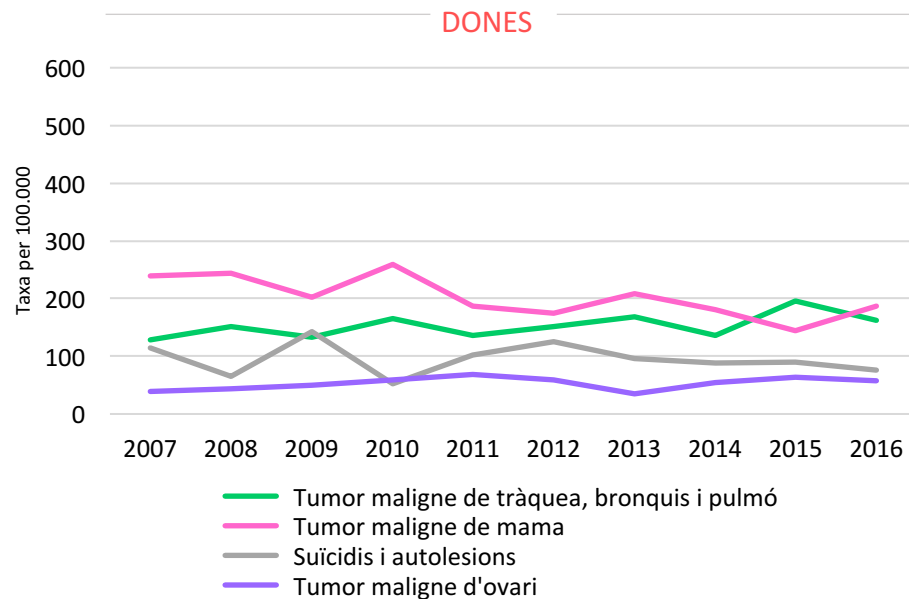
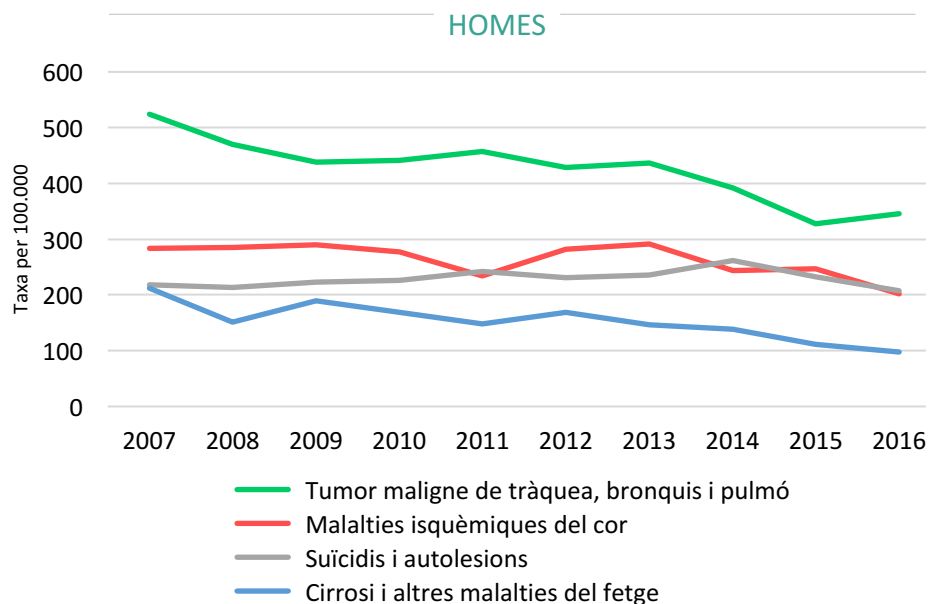
▶ Esperança de vida per districtes 2016

La mortalitat

- El 2016 la **taxa de mortalitat** per 100.000 habitants va disminuir a 1043,7 en homes i de 606,6 en dones [2015: 1068,2 i 614,5 en homes i dones respectivament]
- Continua la tendència a la baixa en les principals **causes de mortalitat prematura** en ambdós sexes

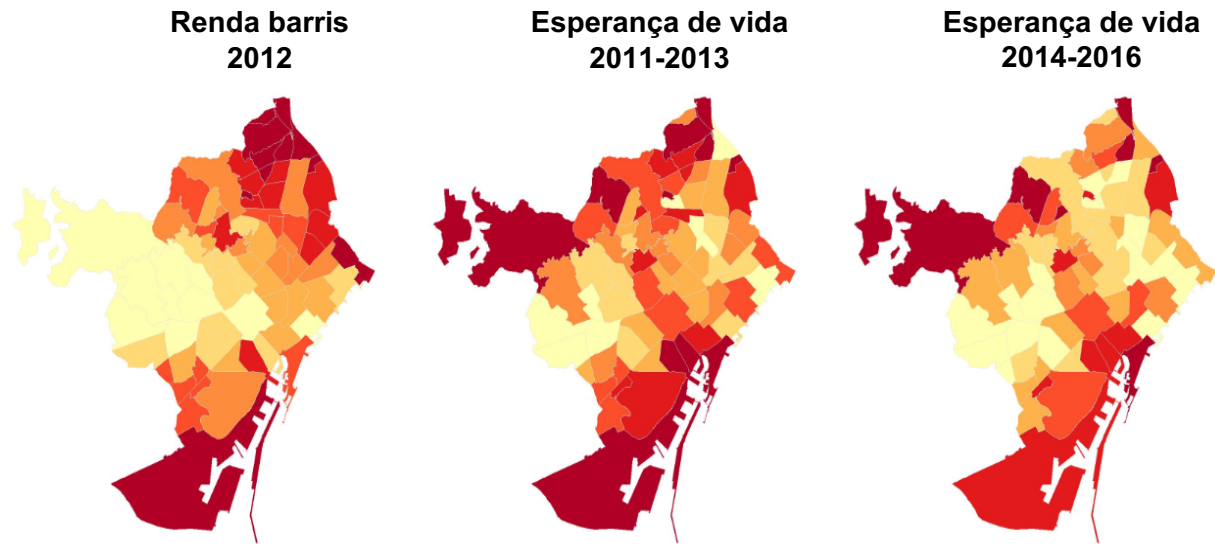
► Evolució de les 4 principals causes de mortalitat prematura 2007-2016 (anys potencials de vida perduts d' 1 a 70 anys)

Les desigualtats en salut

- Disminueixen les **desigualtats segons la renda disponible en l'esperança de vida en els barris**
- La diferència en l'esperança de vida passa de 4,3 anys el període 2011-2013 a 2,4 anys el 2014-2016
[2010-2012: 4,6 anys]
- La reducció és deu a la millora en els barris de menor renda

▶ Esperança de vida als barris

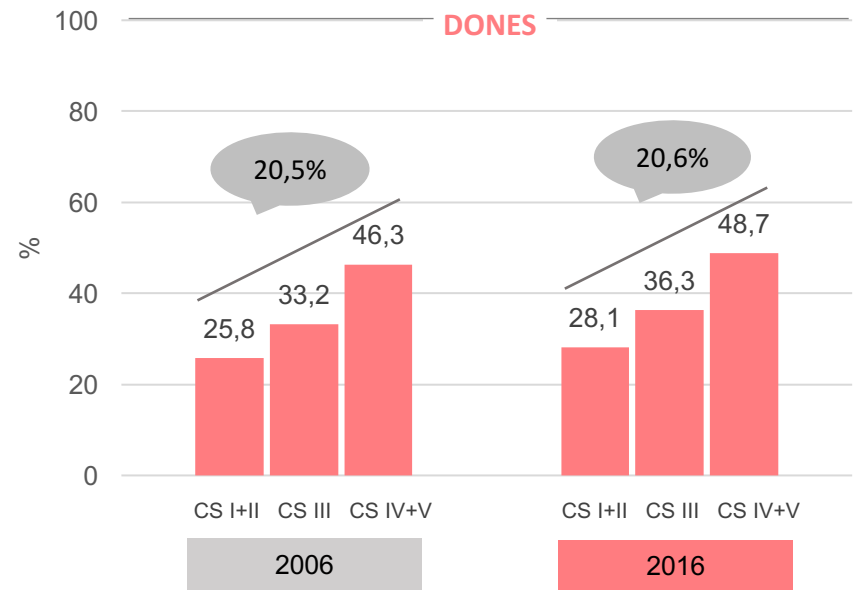
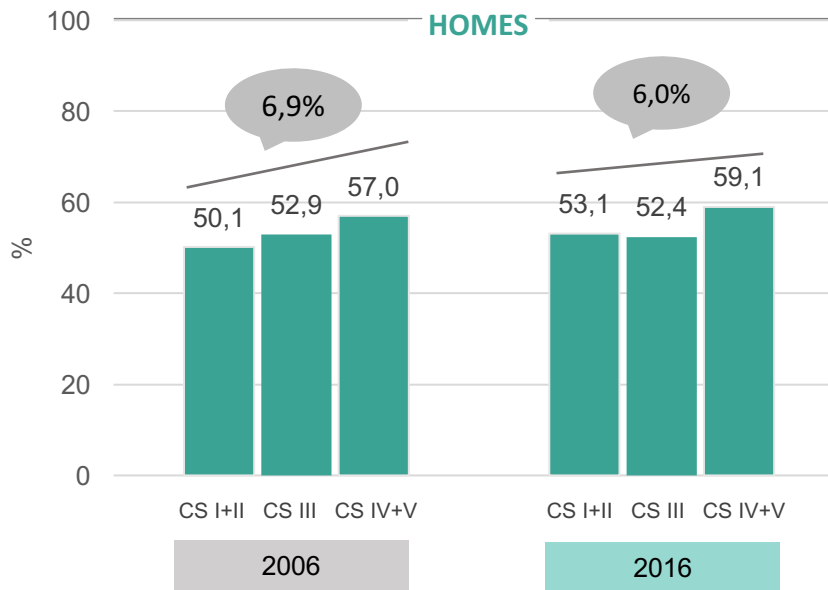

Diferència segons renda familiar en l'esperança de vida: **4,3 anys entre barris** **2,4 anys entre barris**

Les desigualtats en salut

- Les desigualtats individuals segons la classe social en el sobrepès i l'obesitat disminueixen lleugerament en homes i es mantenen estables en dones

► Evolució del sobrepès i l'obesitat per classe social 2006-2016

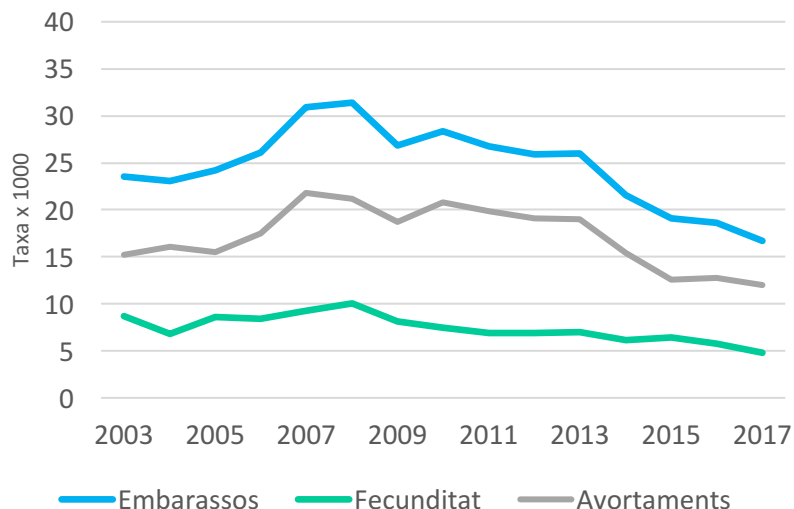

CS I: Classe social més afavorida. → CS V: Classe més desafavorida

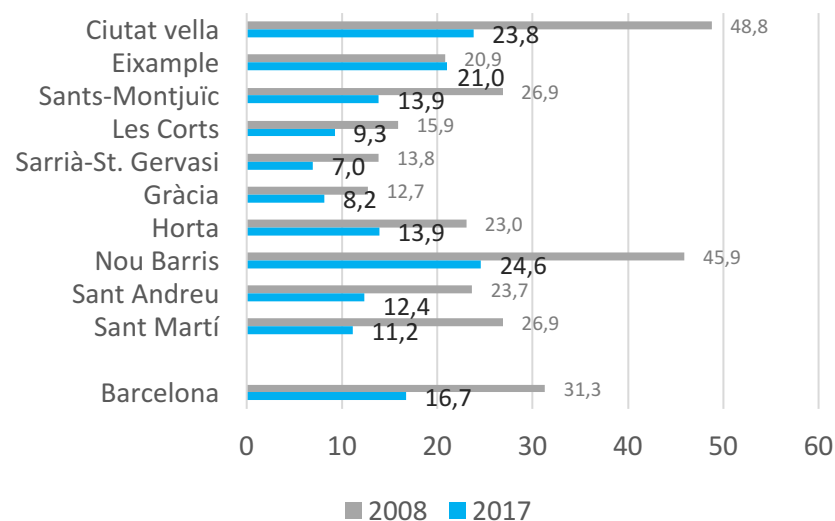
La salut reproductiva

- El 2017 la **fecunditat en dones de 15 a 49 anys** es manté: 51,2 embarassos per 1.000 dones [2016: 51 x1000 dones 15-49]
- En les dones **adolescents de 15 a 19 anys** el 2017:
 - Disminueix la taxa **d'embarassos** a 16,7 per 1.000 dones [2016: 18,6 x 1000 dones 15-19]
 - Es manté la taxa **d'avortaments** en 12 per 1.000 dones [2016: 18,6 x 1000 dones 15-19]
 - Es manté la taxa de **fecunditat** en 4,8 naixements per 1.000 dones [2016: 18,6 x 1000 dones 15-19]
- Es redueixen els embarassos en joves de 2008 a 2017, sobretot a Ciutat-Vella i Nou Barris

▶ **Evolució de la salut reproductiva 2003-2017**
dones de 15 a 19 anys

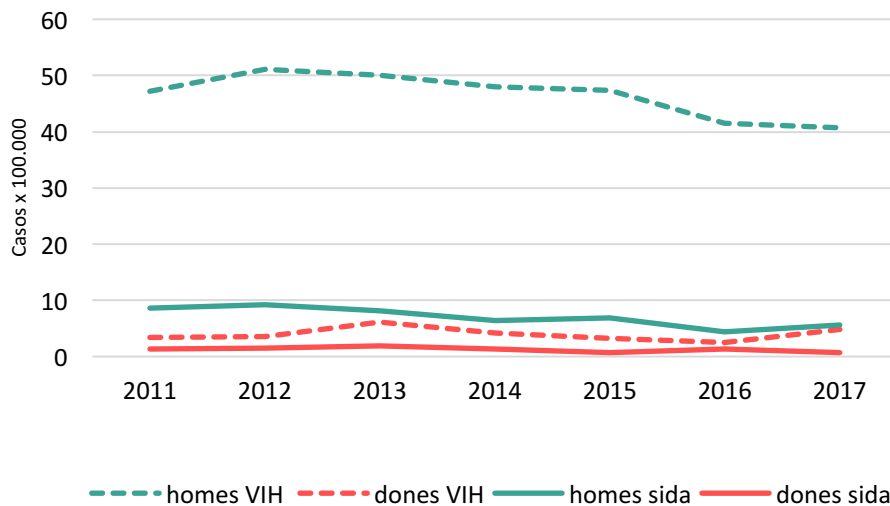
▶ **Evolució dels embarassos per districtes 2008-2017**
dones de 15 a 19 anys

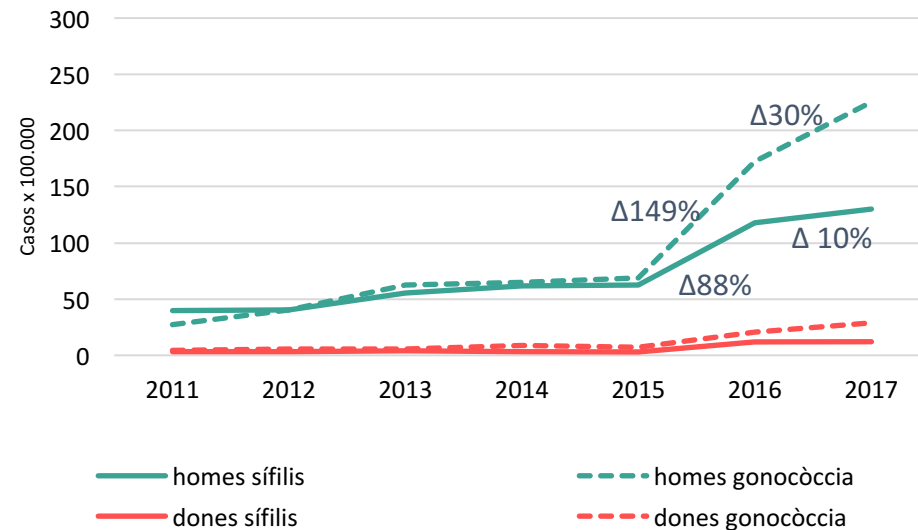
Les malalties infeccioses

- **VIH:** Estable el 2017, 352 casos i una taxa de 21,8 per 100.000 habitants (40,7 en homes i 4,8 en dones)
[2016: 310 casos, taxes per 100.000 hab. de 4,5 i 2,5 en homes i dones respectivament]
- **Sida:** Estable el 2017, 49 casos i una taxa de 3 per 100.000 habitants (5,6 en homes i 0,7 en dones)
[2016: taxes per 100.000 hab. de 4,4 i 1,3 en homes i dones respectivament]
- **ITS:** Segueix la tendència creixent de la sífilis i la gonocòccia, però l'increment és menor que l'any anterior

▶ Evolució de la infecció de VIH/sida

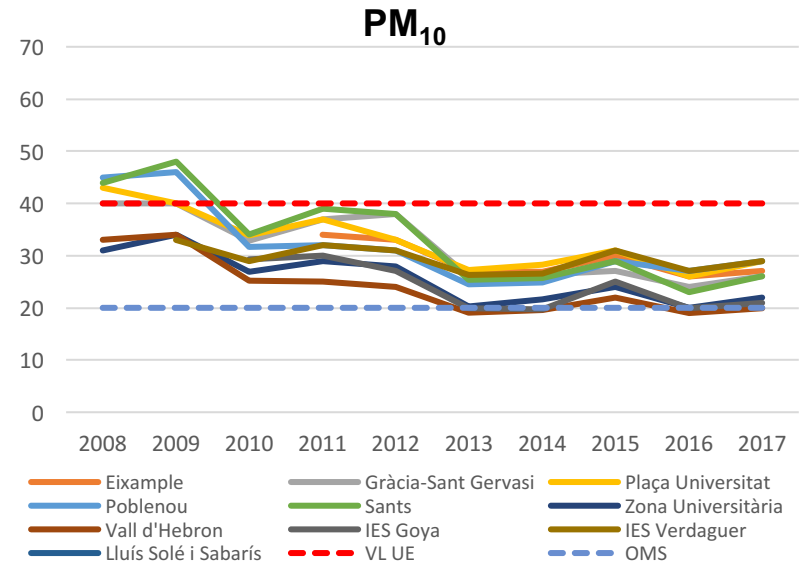
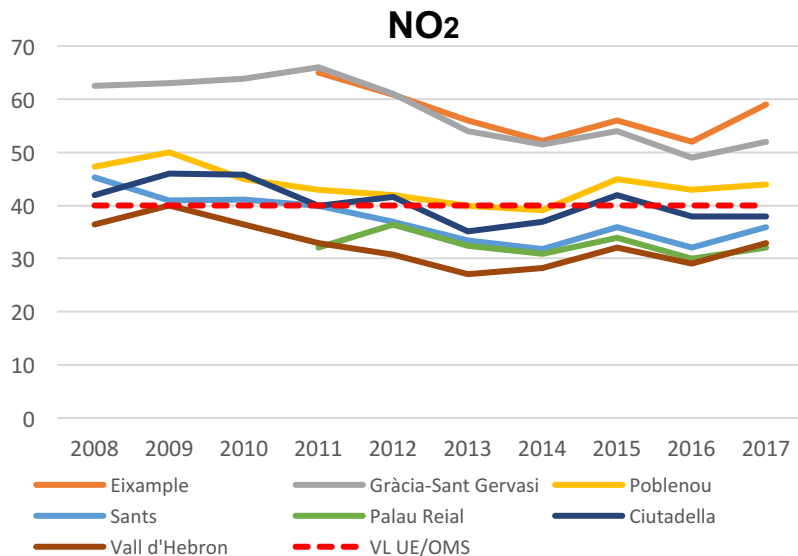
▶ Evolució de la sífilis i gonocòccia

La qualitat de l'aire

- El 70% de la població està exposada a **nivells superiors dels establerts en NO₂** (Unió Europea i OMS)
[2016: 68%]
- El 98% de la població està exposada a **nivells superiors dels establerts en PM₁₀** (OMS)
[2016: 97%]

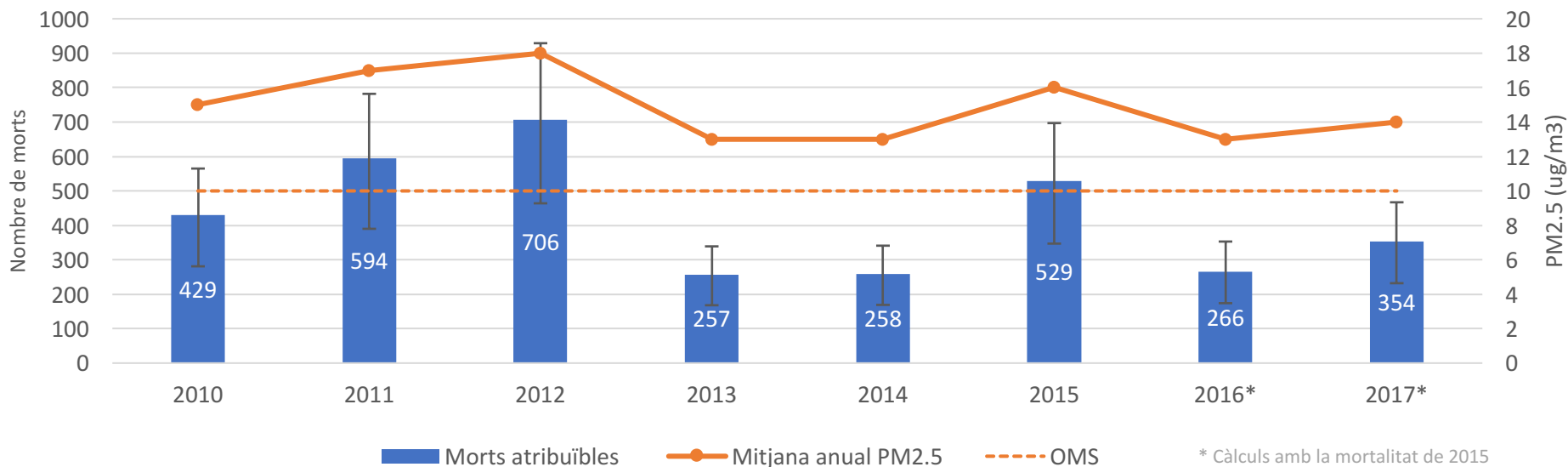
► Evolució de la mitjana anual (en µg/m³) de NO₂ i PM₁₀ als districtes 2008-2017

La salut ambiental

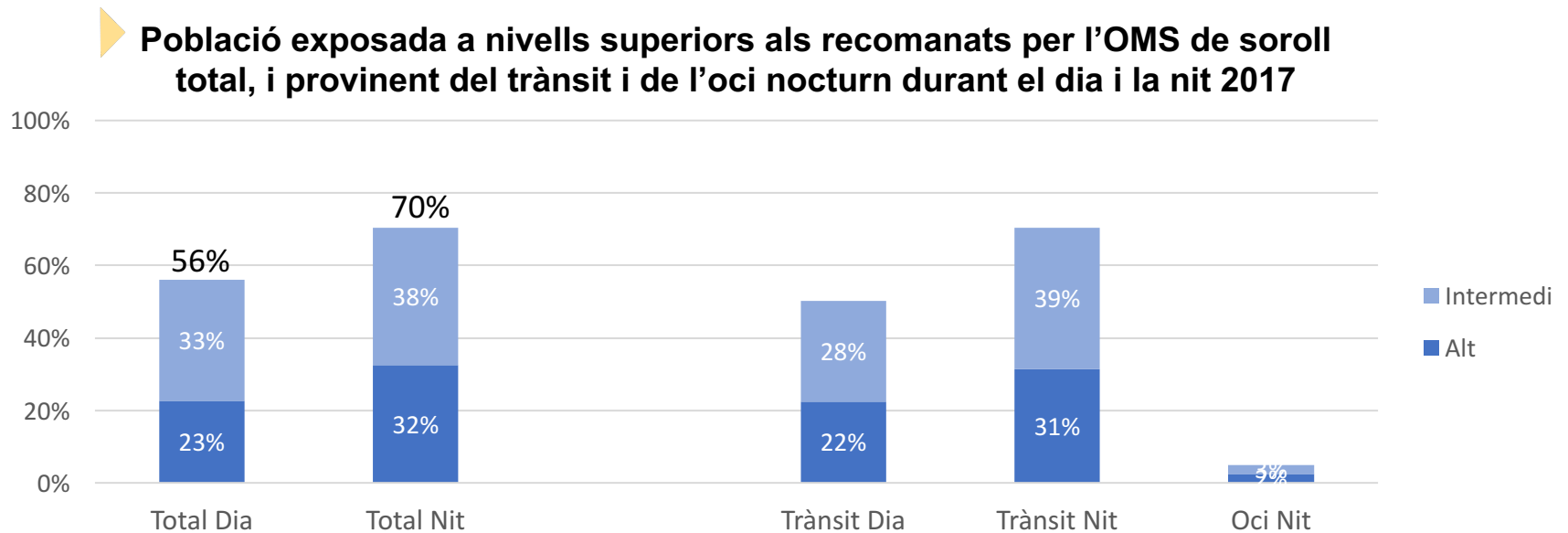
- El nou Sistema de Vigilància de l'Impacte sobre la Salut de la Contaminació de l'aire permet estimar anualment la mortalitat atribuïble a la contaminació atmosfèrica a la ciutat
- Entre l'any 2010 i el 2017, la **mortalitat atribuïble en l'excés de partícules PM_{2,5}** representa 424 morts anuals, de persones de més de 30 anys, de mitjana durant el període
- Les morts atribuïbles s'incrementen el darrer any de 266 a 354

► Evolució de les morts atribuïbles i mitjana anual de PM_{2,5} 2010-2017

La contaminació acústica

- El 56% de la població s'exposa a nivells superiors als recomanats per l'OMS durant el dia (55dB(A))
- El 70% s'hi exposa durant la nit (40dB(A))
- El trànsit és la font principal de soroll durant el dia i la nit

Font: Mapa estratègic de soroll de Barcelona, 2017. Ajuntament de Barcelona

Rangs de soroll durant el dia: alt (>65dB(A)), entremig (>55-65dB(A)), OMS (<=55dB(A)). Rangs durant la nit: alt (>55dB(A)), entremig (>40-55dB(A)), OMS (<=40dB(A))

Resum i valoració de l'evolució dels indicadors

INDICADOR	2014	2015	2016	2017	Evolució
Esperança de vida (anys)	83,88	83,89	84,24		●
Desigualtats de renda per barris l'esperança de vida (anys)*	4,3	3,6	2,4		●
Salut reproductiva adolescent					
Embarassos (taxa per 1.000 dones)	21,5	19,1	18,6	16,7	●
Avortaments (taxa per 1.000 dones)	15,4	12,7	12,8	12,0	●
Malalties infeccioses					
Tuberculosi (taxa per 100.000)	18,6	17,4	16,2	16,5	●
VIH (taxa per 100.000)	24,9	24,1	20,9	21,8	●
Sífilis (taxa per 100.000)	31,1	31,3	55,3	67,9	●
Gonocòccia (taxa per 100.000)	35,1	36,5	67,1	121,8	●
Qualitat de l'aire (µg/m3)					
NO ₂	38,7	42,9	39,0	42,0	●
PM _{2,5}	14,7	17,1	13,8	15,5	●

* Els anys corresponen als períodes 2011-2013, 2013-2015, 2014-2016

Seguiment del Pla de Salut 2016-2020

Objectiu 1. Reduir les desigualtats en salut, prioritant accions en els barris socioeconòmicament desafavorits

- 1.1 Coordinació amb altres àrees de govern per abordar les desigualtats socials en salut
- 1.2 Accessibilitat a l'assistència sanitària de la població vulnerable
- 1.3 Accessibilitat a l'assistència sanitària especialment a l'AP
- 1.4 Programa Barcelona Salut als Barris (BSaB)
- 1.5 Programes poblacionals de promoció de la salut i de prevenció de problemes de salut
- 1.6 Informació sobre les desigualtats socials en salut

Objectiu 2. Abordatge comunitari, intersectorial i participatiu per a la millora de la salut i la reducció de desigualtats

- 2.1 Desenvolupament del programa COMSalut a les ABS prioritzades a la ciutat
- 2.2 La salut en xarxa: mapa d'actius als districtes saludables

Objectiu 3. Una sanitat pública universal, equitativa i de qualitat.

- 3.1 Optimitzar els serveis sanitaris públics i reforçar l'atenció primària de salut i l'acció comunitària
- 3.2 Augment de la transparència, rendiment de comptes i participació ciutadana en la sanitat pública

Objectiu 4. Garantir una atenció integrada social i sanitària

- 4.1 Integració de recursos sanitaris i socials per a pacients amb ictus; i Pla de retorn a domicili
- 4.2 Conveni de col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona i el Departament de Salut per a l'intercanvi de dades
- 4.3 Xarxa de Suport a les famílies cuidadores

Objectiu 5. Millora de la salut sexual i reproductiva, i prevenció i atenció de les malalties de transmissió sexual

- 5.1 Promoció de la salut afectiu-sexual en la població adolescent i jove
- 5.2 Accés a mètodes contraceptius
- 5.3 Canviar la tendència creixent de la incidència d'infeccions de transmissió sexual
- 5.4 Actuacions de suport per la millora de la salut sexual i reproductiva

Objectiu 6. Millora de la salut mental i l'atenció a persones amb problemes de salut mental i addiccions

6.1	Pla de salut mental de Barcelona	Verd
6.2	Pla d'acció de drogues de Barcelona	Verd
6.3	Diagnòstic i tractament en salut mental i addiccions a persones amb comorbiditat psiquiàtrica, i sense sostre	Amarell
6.4	Mesures per a la reducció de la mortalitat en persones amb risc de suïcidi	Amarell

Objectiu 7. Millorar la prevenció, detecció, atenció i recuperació de la violència de gènere, infants i gent gran

7.1	Avaluar l'encaix dels serveis de salut dins el circuit de violència masclista a la ciutat de Barcelona	Amarell
7.2	Revisió del model de prevenció, detecció precoç i atenció de la violència masclista contra les dones	Amarell
7.3	Revisió del model i les accions per atendre els menors víctimes de violència	Verd
7.4	Aprovar i compartir el protocol d'actuació contra els maltractaments en gent gran	Amarell

Objectiu 8. Millora de la salut ambiental: Control i anàlisi, i comunicació i difusió a la població

8.1	Salut ambiental: control, anàlisi, comunicació i difusió a la població	Verd
8.2	Malalties transmeses per vectors: vigilància i control de les arbovirosis	Verd
8.3	Canvi climàtic i impacte en la salut	Amarell

Objectiu 9. Avançar en les actuacions de salut laboral per millorar la salut relacionada amb el treball

9.1	Sistema d'informació en salut laboral: millorar els informes i la seva difusió.	Verd
9.2	Promoció de la salut mental i prevenció de problemes de salut relacionats amb el treball	Verd
9.3	Enfortir el paper de l'atenció primària en la identificació de malalties relacionades amb el treball	Amarell
9.4	Programa de vigilància post-ocupacional de l'exposició a l'amiant	Verd

Objectiu 10. Sistemes d'informació

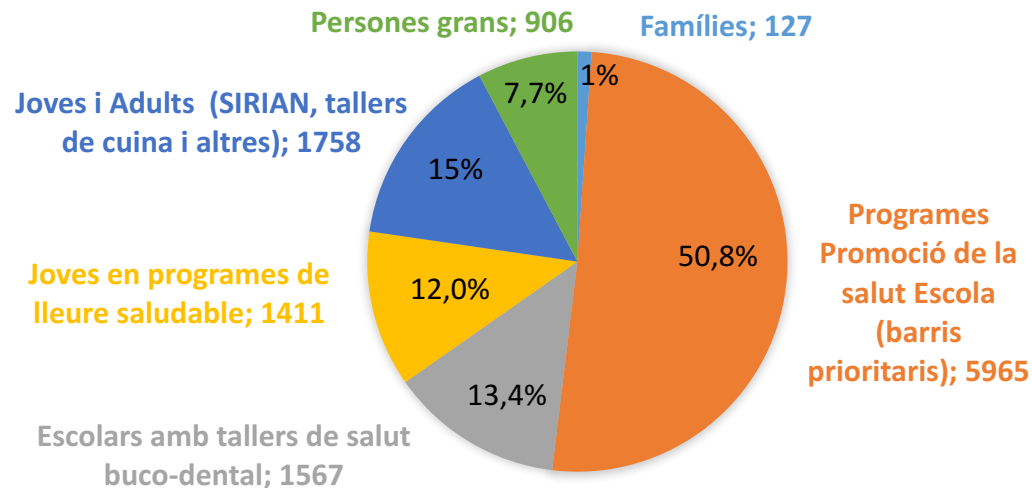
10.1	Millorar els sistemes d'informació per monitorar la salut, prioritzar, avaluar intervencions i la comunicació	Amarell

La salut comunitària i escolar

Salut comunitària (Barcelona Salut als Barris 'BSaB'):

- El 2017 han participat 11.734 persones als programes de BSaB realitzats en 23 barris
[2016: 9.964 participants de 21 barris]
- **Salut a les escoles curs 2016-2017:** (xifres similars a l'any anterior)
 - A primària participaren 3.494 alumnes (13% de l'alumnat) i 73 centres educatius (22% de centres)
 - A secundària participaren 17.733 alumnes (33% de l'alumnat) i 106 centres educatius (47% de centres)

► Participants als programes de salut comunitària BSaB 2017 (N=11734)

La salut a Barcelona 2017

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

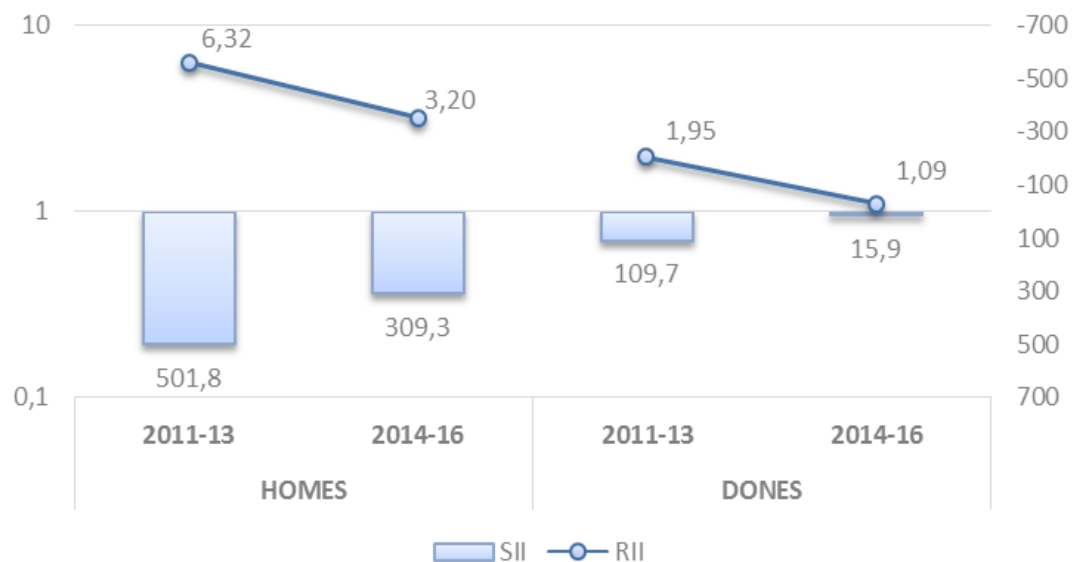
+B Agència
de Salut Pública

#InfoSalut17
#ASPB

Les desigualtats en salut

- Les **desigualtats socioeconòmiques entre barris en la mortalitat prematura disminueixen** el període 2014-2016 quasi a la meitat en ambdós sexes, respecte el període 2011-2013

▶ Evolució de les desigualtats socioeconòmiques a la mortalitat prematura entre barris 2011-2016

Les desigualtats en salut

- Les desigualtats segons classe social en el sobrepès i l'obesitat disminueixen lleugerament, entre els anys 2006 i 2016

► Evolució de les desigualtats segons classe social en el sobrepès i l'obesitat 2006-2016

